

Celotáborová etapová hra 2024 na téma

"STARÉ POVĚSTI ČESKÉ"

MOTTO EH 2024

Češi si často stěžují, že jejich praotec dorazil na Říp a dál už ani krok, přitom by bylo daleko lepší, kdyby došel třeba ke Středozevnímu moři – aspoň je tam teplo a hlavně to móóóóře. Vždyť tady u nás je každou chvíli zima a plískanice. Ale Češi už jsou takoví - stěžovali by si stejně, ať už by jejich země ležela kdekoliv

VIDEOPOZVÁNKA,

kteřou jsme si s laskavým nedovolením Národního muzea vypůjčili a mírně upravili

Počátky českých dějin obestírají mýty, které dnes nazýváme starými pověstmi českými, které většina z nás zná díky knize Aloise Jiráska.

Ale pověsti o praotci Čechovi, dívčí válce nebo Krokových dcerách byly známé už daleko dříve. Psali o nich už středověcí kronikáři, byť se jejich verze často vzájemně lišily.

Prvním významným kronikářem, který se touto dobou zabýval byl Kosmas, po něm pak např. Dalimil nebo Přibík Pulkava z Radetína.

Dalším v řadě kronikářů byl Václav Hájek z Libočan, který však zvolil (co se informací týče) velmi neseriózní kronikářský přístup. Nejenže „znal“ u popisovaných událostí přesná data, která nikdo před ním neznal, ale dokonce některé další pověsti z vlastní tvorby si přidal (Kazi a Bivoj, O Horymírovi a Šemíkovi).

Dalimil

Kosmas

Václav Hájek z Libočan

Alois Jirásek

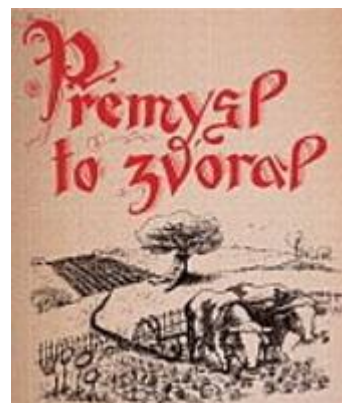
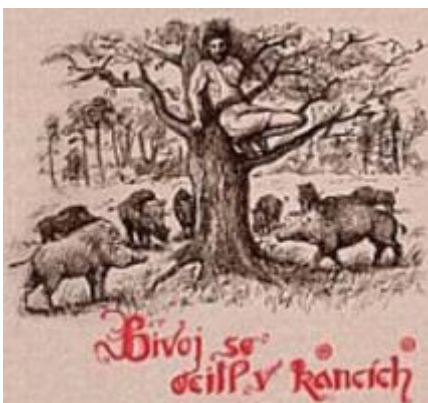
Co tedy vychází z historických pramenů a co jsou jen pohádky? Pochopili vůbec Alois Jirásek a před ním Václav Hájek z Libočan zápisky dávných kronikářů ?

Existoval praotec Čech, který se svým lidem došel na Říp, či to byl někdo jiný a bájnou horou nebyl Říp, ale jiná bájná hora – Chříbský vrch?

Není ta krajina mlékem a strdím oplývající krajinou širokých pastvin a hlubokých Lužických lesů?

Existuje pouze jedna varianta výkladu, nebo je jich více ?

Vždyť čeština je tak bohatá jak na slova tak na významy

..... jak to tedy bylo ??????

Ale dejme teď slovo Aloisi Jiráskovi a jeho verzi

„... a pojd' me a poslyšme“

„Pojd'te a poslyšte pověsti dávných časů. Poslyšte o našem praotci, o předcích. Jak přišli do končin naší vlasti a usadili se po Labi i po Vltavě i po jiných řekách této země.

Slyšte i, co více dochovalo se z temnoty věků, co zůstalo z báječných vypravování přešlých pokolení, jež klaněla se bohům v šeru starých hájů a jež obětovala studánkám v tichých ouvalech, jezerům i řekám i svatému, živému ohni. „

Tak neváhejte a vydejte se s námi do časů dávno minulých a zažijte **Sůvácké staré pověsti české**. S většinou z níže vypsanych se určitě setkáte:

O ČECHOVI

„Již si nebudeme stýskati, neboť jsme našli kraj, kde zůstaneme a sídla zarazíme. Vizte, to je ta země, kterou jste hledali. Často jsem vám o ní mluvil a sliboval, že vás do ní uvedu. To je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající.“

Praotec Čech na Řípu ???

O KROKOVI A JEHO DCERÁCH

Češi zvolili za nového vojvodu Kroka. Ten pak vládl v Čechách a sídlil na Budči, ale protože se zabýval věštěním budoucnosti, zjistil, že Budeč již dlouho nevydrží. Poslal tedy posly k řece Vltavě, aby tam našli místo na nový hrad. Zalíbilo se jim místo na vysoké skále. Krok zde nechal tam postavit hrad. Nazval ho Vyšehrad.

Vojvoda Krok se svými dcerami na Vyšehradě

O BIVOJI

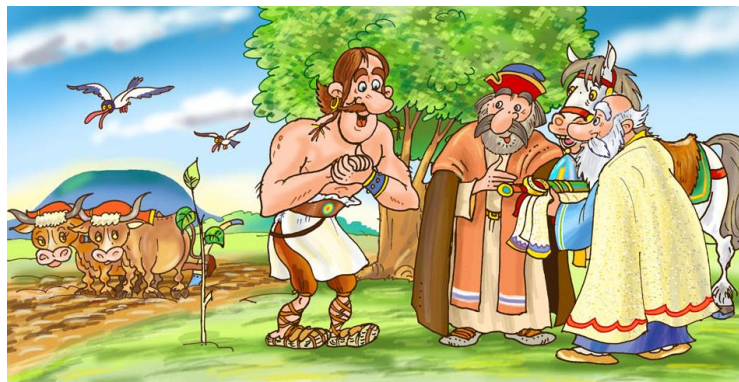
„Nesu to zlé škodné zvíře, divokého kance z Kavčí hory. Ať zhyne před tvýma očima, chceš-li.“

Bivoj nese kance na Vyšehrad

O LIBUŠI A PŘEMYSLOVI

„Žel, že jste tak ráno přišli. Kdybych byl mohl tuto roli doorat, byla by po všechny časy hojnost chleba. Ale že jste si pospíšili a mně dílo přerušili, vězte že bude v zemi často bývati hlad.“

Poselstvo kněžny Libuše u Přemysla

LIBUŠINA PROROCTVÍ

„Vidím místo, kde teče řeka Vltava. Uprostřed lesa tam jeden mladý muž tesá práh domu. Tam nechá vystavit hrad a nazve ho Praha. Tento hrad bude velice pevný a stejně jako Vyšehrad bude sídlem vládců“.

Libušiny věštby

O DÍVČÍ VÁLCE

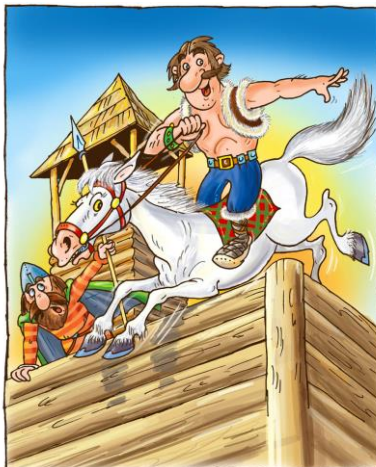
Dívky přichystaly také past na jednoho z předních mužů - Ctirada. Šárku přivázaly ke stromu. Ta volala o pomoc, čímž přilákala Ctirada blíž. V tu chvíli se na něj vrhly ostatní dívky.

Dívčí válka – Ctirad se Šárkou

O KŘESOMYSLU A HORYMÍROVI

Horymírovo poslední přání bylo projet se na Šemíkovi. Křesomysl dal zavřít všechny brány a pak svolil. Šemík byl ale zázračný kůň. Přeskočil nejen přes brány, ale i přes hradby a ujížděl k Neumětelům.

Horymír se Šemíkem překonávají Vyšehradské hradby

O LUCKÉ VÁLCE – BITVĚ NA TURSKU

„Nebudem utíkat, zůstanem, a já půjdu před vámi. Padne-li má hlava, nic se nelekejte, vpřed se žeňte až zvítězíte.“

Lucká válka – Bitva na Tursku

O DURYNKOVI A NEKLANOVI

„Zbav se toho chlapce, zbav! Neklan nemá jistě pokoje, dokud Vlastislavův syn žije.“

Proradný Durynk

O BRUNCVÍKOVI

Pak uviděl lva, jak bojuje se saní. Bruncvík se pustil do obludy, zatímco unavený lev odpočíval. Když Bruncvíkovi docházely síly, vyřítil se lev a obludu rozsápal. Lev potom všude Bruncvíka provázel a po čase se spřátelili.

Bruncvíkův se lvem

O KOUZELNÍKU ŽITOVÍ

Žito bavil krále Václava IV. svými žerty a kouzly víc než kdo jiný. Dovedl měnit svou podobu a lidé ho mnohdy poznávali jen podle spřežení černých kohoutů, s kterými jezdil.

Kouzelník Žito se svým kohoutím spřežením

O DALIBOROVÍ

Dalibor požádal žalářníka, aby mu opatřil housle. Zanedlouho Daliborovu hru žalářníci se zalíbením poslouchali. Po čase i lidé z Hradu chodili naslouchat zvuku houslí, který se ozýval z věže.

Dalibor si ve vězení vydělává na obživu hrou na housle

O BLANICKÝCH RYTÍŘÍCH

Ovčák se vydal hledat zatoulanou ovečku. V lesním šeru viděl, jak se rozestupuje skála. Vkročil do tmy. Po chvíli uslyšel, že se skála za ním zavřela. Ovčák stál v dlouhé chodbě. Dal se chodbou, až se ocitl v obrovské síni. Všude spali bojovníci. Vypadali, jako by odpočívali. Ovčák mezi nimi procházel. Náhle pocítil únavu a za chvíli spal jako rytíři. Probudil ho hřmot. Rytíři kolem vstávali a vsedali na koně. Skála se začala otevírat.

Svatý Václav v čele rytířů z Blaníku

O KRÁLI SVATOPLUKOVI - O třech prutech Svatoplukových

„Budete-li svorní, synové moji, jako ty tři pruty v jedné otýpce, nikdo vás nezlomí. Což jste to na vlastní oči neviděli?“ „Viděli, otče, viděli.“ „Každý sám však neznamená nic. I to jste pochopili?“ „Pochopili,“ odpověděli, aby otci nedělali těžkou hlavu.

O KRÁLI JEČMÍNKOVI

„Pro své hříchy a viny nejsi hoden své ušlechtilé manželky a svého syna. Ten napraví, co jsi pokazil. Jako ty jsi zkázou moravské země, bude on jejím požehnáním a spásou. Ty ho nenajdeš a neuvidíš. Zjeví se a přijde, až země moravská na tom bude nejhůře.“

O GOLEMOVI

Z doby Rudolfa II. se dochovala řada pověstí. Jedna z nich vypráví, jak učený rabín Löw uhnětl na břehu Vltavy z hlíny Golema. Když mu dal do úst kouzelný lístek, Golem obživil. Golem se podobal člověku, neuměl však mluvit.

Golem a jeho stvořitel - rabín Löw

O OPATOVICKÉM POKLADU

Do Opatovického kláštera přijel jednoho dne Karel, císař římský a král český. Chtěl vidět zdejší poklad. Opat pravil, že mu jej ukáže, ale neprozradí mu, kde je. Opat císaři řekl: „Pane náš, ty poklady se tobě i tvým budoucím chovají. Protož vezmi, co se koliv tobě líbí.“

O BÍLÉ PANÍ

Perchta z Rožmberka - Bílá paní, jak ji nazývali, zjevovala se na zámku v Českém Krumlově a Rožmberku v bílém, splývavém šatě, jak s klíči za pasem obchází chodby a síně. Usmívala-li se a měla-li na sobě bílé rukavičky, bylo to znamení, že se k domu přikloní štěstí. Červené rukavičky pak oznamovaly požár. Měla-li však černé rukavice a tváře pokryty smutkem, znamenalo to blížící se neštěstí neb smrt.

Perchta z Rožmberka - Bílá paní

O CYRILU A METODĚJOVI

Označováni jako slovanští věrozvěstové byli křesťanští misionáři, kněží, mniši a bratři ze Soluně, kteří v rámci své misie na Velké Moravě prosadili staroslověnštinu jako bohoslužebný jazyk, pro který Konstantin vytvořil také písmo nazývané hlaholice

Cyrl (Konstantin) a Metoděj

O ČARODĚJNICÍCH VE VELKÝCH LOSINÁCH

Čarodějnické procesy na panství Velké Losiny začaly pozváním inkvizitora Jindřicha Františka Bobliga z Edelstadtu, který začal „hon na čarodějnice“ a životem v nich zaplatilo v letech 1678–1696 asi 100 osob

**A JAK TO BYLO DOOPRAVDY
A VŠE OSTATNÍ K EH – AŽ NA TÁBOŘE ...**

... A PERUN VÁS OCHRAŇUJ